

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

ЛЕКЦИЯ №6

СОЦИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО

*Доц. д-р Стела Георгиева, дм
Катедра „Общественоздравни науки“*

СОЦИАЛНИ СТРАТЕГИИ

Възникването и утвърждаването им през 80-те години на XX век е свързано с критична преоценка на факторите на здравето:

1. Натрупват се данни за значителна корелация между социално-икономическия статус и здравните неравенства. Социалните фактори действат
 - Чрез повлияване на индивидуалните поведенчески избори
 - Като самостоятелни, независими рискови фактори

СОЦИАЛНИ СТРАТЕГИИ

2. Отчитат се недостатъци на поведенческия подход за подобряване на здравето
 - Да се подчертава само личната отговорност за здравето означава да се пренебрегне влиянието на социални, икономически и други фактори, които забавят придобиването на здравословен начин на живот.
 - Поведенческият подход е ефективен при по-образованите членове на обществото. Здравния статус на високорисковите популации не се засяга съществено от него.

СОЦИАЛНИ СТРАТЕГИИ

- Насочени са към социални и екологични фактори на жизнената среда
- Атакуват факторите, водещи до социално и здравно неравенство и пречещи достъпа на индивидите и социалните групи до необходимите им условия за постигане на добро здраве.
- Подчертават обществената отговорност за здравето.

СОЦИАЛНИ СТРАТЕГИИ

- Обект са човешки общности с неблагоприятни за здравето фактори на жизнената среда и такива, които възприемат нездравословния начин на живот като възможност за справяне или намаляване на напрежението от тяхната нежелана ситуация

Методи на социалния подход

- Развитие на общността
- Икономически развитие на общността
- Създаване на здравословна обществена политика
- Създаване на здравословна жизнена среда

Проекти на СЗО за промоция на здравето

Цел - изграждане на **здравни общности и здравословна жизнена среда** в непосредствените места за обитаване от хората – дома, населеното място, работното място, училището, здравните заведения.

Дейности

- комплексни интервенции за поведенческа промяна и промяна в жизнената среда.
- мобилизиране усилията и ресурси от различни сфери на обществения живот (образование, култура, морал, политика, религия, услуги)

ГРАДОВЕ ЗА ЗДРАВЕ

Основна цел на проекта „Градове за здраве“ е създаване и поддържане на здравословна жизнена среда в населеното място

Създаване на продуктивна икономика

- Осигуряване на работни места,
респективно приходи за достоен живот
- Намаляване на безработицата
- Поддържане на лесен достъп до
информация

Обединяване на усилия за справяне със значими общественоздравни проблеми

- Ограничаване на тютюнопушенето на обществени места
- Ограничаване на други РФ
- Намаляване разпространението на социалнозначими заболявания

Създаване на сигурна жизнена среда

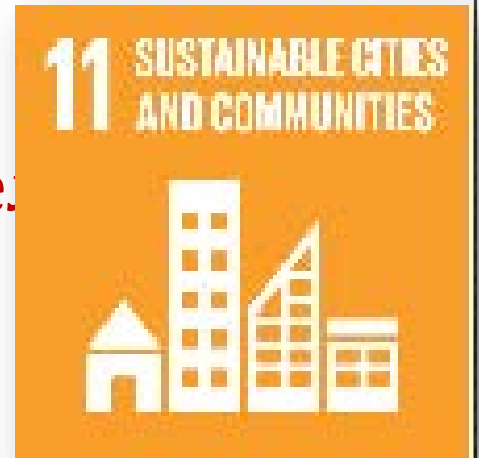
- екологично чиста среда
- чувство за сигурност и защитеност от насилие и посегателство
- удобен градски транспорт
- промоция на активния начин на живот

Създаване на ефективна здравна служба

- Повишаване на инвестициите за здраве
- Подобряване на женското и детското здраве
- Грижа за лицата в неравностойно положение и със специфични здравни проблеми

Нови предизвикателства

- Урбанизация и възникване на мегаполиси
- Глобално затопляне и “heat island effect”
- Застаряване на населението
- Мигрантски потоци

УЧИЛИЩЕ ЗА ЗДРАВЕ

Основна цел на проекта „Училище за здраве“ е създаване на училището като привлекателно място за учене, работа и творческа изява

УЧИЛИЩЕ ЗА ЗДРАВЕ

- Здравето и образованието са основни ценности на индивида и обществото и са взаимно-зависими: необразованите хора имат по-висок риск за здравето, хората с недобро здраве имат по-малки шансове за образование
- Здравето на децата и подрастващите е неотменен приоритет на здравната политика във всяка страна и в глобален аспект. То е поставено на водещо място сред целите на стратегията „Здраве за всички през 21 век“ и целите на хилядолетието.

УЧИЛИЩЕ ЗА ЗДРАВЕ

- Училището е естествено и подходящо място за осъществяване на промоция на здравето, защото обединява всички млади хора в периода на формиране на техния мироглед, навици, поведение и ефектът от здравнопромотивните дейности ще бъде най-пълен и дълготраен.
- Училището винаги е било място, където се осъществява грижа за здравето, но начина, по който това се прави се променя.

ТРАДИЦИОНЕН ПОДХОД

- Базира се на биомедицинската концепция за здравето.
- Здравното възпитание е адресирано към изолирани здравни проблеми и само към здравните потребности на учениците.
- Вниманието е насочено само към някои елементи на физическата среда.
- Налагат се изолирани от контекста на средата правила за поведение.
- Ролята на семейството и обществената подкрепа не е добре оценена.

УЧИЛИЩЕ ЗА ЗДРАВЕ

- Базира се на холистичната концепция за здравето
- Здравното възпитание засяга проблемите в тяхната цялост, взаимовръзка и социален контекст и се отнася до здравните потребности на персонала, семейството, общността.
- Полагат се усилия за оптимизиране на училищната среда в нейната цялост.
- Работи се по изграждане на цялостна училищна политика в полза на здравето.

Координирана училищна програма за промоция на здравето